

בסינתא דשמיא גיליון

”הביאני
אל בית
הרב
והגלו עלי אהבה“

שיעורים שנמסרו מפי
הרב ישראל סאלי פחימה
שליט”א
רב ק”ק ”תפילה למשה אמת ליעקב”

בראשית • נח • לך • לך • וירא • חיי ש
מש • יתרו • בשלח • יתרו • מש
ד • קרח • י • שלח • לך • קרח • י •
שמות • וארא • בא • בשלח • יתרו • מש
נשא • בהעלותך • שלח • לך • קרח • י •

פרשת

פינחס

אל בית היין - "פרשת פינחס" תשפ"ד

זמני השיעורים של הרב מתקיימים מידי שבוע כדלהלן:

בבית הכנסת "זכור לאברהם" פלח 6 באר שבע:
בימי שני ורביעי בשעה 20:00 בערב.

בבית הכנסת "בית אברהם" שכונה א' באר שבע:
בימי שלישי בשעה 18:30 בערב.
מידי שבת כשעה לפני צאת השבת.

בית הכנסת "תפילה למשה אמת ליעקב"
רח' הכותל המערבי 42
בימי חמישי לאחר תפילת ערבית.
מידי שבת בשעה 16:45 עד תפילת מנחה.

בית כנסת "ממזרח שמש"
שכונת פלח 7
ימי ראשון ושני בשעה 18:30

חלק מהשיעורים נמצאים לצפייה ברשת היוטיוב
ניתן גם להוריד את העלון באתר : לדעת נט www.ladaat.info

כתיבה ועריכה: נתנאל ח.
להארות והערות וכן לקבלת הגיליון ניתן לשלוח מייל בכתובת:
Bhsp2020@gmail.com
© כל הזכויות שמורות

להזמנת שיעורים: 054-84-06-294

המעוניינים לזכות לקחת חלק
בגיליון זה

(לרפואה/הצלחה/זיווג/ עילוי נשמת וכו')

מוזמנים ליצור קשר לטלפון:

054-84-06-294

כהונת פנחס 'קנס' או 'מתנה'

ובזכות זה תחזור לך הנשמה, ולאחר מכן תלמד את הזוהר.

רבי ישראל מרוז'ין התבטא פעם ואמר, שכאשר משה רבינו הוריד את התורה מהר סיני, אחד מהשבעים פנים שהוא הוריד לבאר את התורה, הוא ביאורו של האור החיים הקדוש. וכבר ידוע המעשה המפורסם בפרשת בחוקתי, שהאור החיים חידש כמה חידושים באותה השבת, וכבר הם נאמרו בשמים וגילו אותם לצדיקים שבדור.

הרבי מסקווירא התבטא ואמר, שלא יתכן שיהודי שנהנה אפילו מכוס תה בעולם, יכול לכתוב ביאור כזה... **והרבי ממונקאטש** אמר, שמקום הציון של בעל האור החיים, הוא המקום שהיה שופך הכהן את שפך הדשן בזמן בית המקדש...

במאמר שלפנינו, נעסוק בביאורו של בעל **'אור החיים הקדוש'** (שהשבוע חל יום הילולתו), אך קודם לכן נעמוד מעט מזעיר על גדלותו: הבבא סאלי היה רגיל לומר בשם אבותיו על **האור החיים הקדוש**, שמי שלומד את ספריו הוא מתקדש כאילו הוא לומד את הזוהר הקדוש. ומסופר על **רבי ישראל מרוז'ין** שראה פעם את החתן שלו לומד זוהר, שאלו אותו- מה הנך עושה? אמר לו, הרי לימדתנו רבינו, שלימוד הזהר הקדוש מזכך את הנשמה... ענה לו, וכי ברור שיש לך נשמה, וכשהלה תמה כנגדו, ענה לו הרב, שיש עבירות שכאשר עושה אותם האדם הנשמה מסתלקת ממנו, ואחת מהם היא כעס... ממילא, אמר לו הרב, אולי אין לך נשמה כלל, ומה תתקן כעת? אמר לו, מה אני יעשה? **ענה לו הרב** תלמד את האור החיים הקדוש

מדוע נעצר הייחוס?

הפרשה פותחת ואומרת "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". והנה צריך להבין את **עניין הייחוס**, ממה נפשך, אם מייחסים- אז צריך לכאורה לייחס הלאה עד יעקב אבינו, ומדוע אצל קרח שמדובר בפן שלילי, נאמר "ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי", ולא הוזכר יעקב כי הוא התפלל על כך, ואילולא תפילתו היה יעקב מוזכר. ובכל אופן, ידוע שגדולה מידה טובה ממידת פורענות פי חמש מאות, ומדוע נעצר הייחוס של פנחס - **באהרן הכהן!** ואם באה התורה רק לומר מיהו פנחס, היה אמור להיכתב פנחס בן אלעזר ותו לא!?

ר' שלמה קלוגר אומר, שמלאך המוות כבר שלט בבני ישראל, והיו בגדר מתים ובזכות פנחס נעצרה המגפה והוא החיה אותם, והוא מגזיר זאת כזנב הלטאה, כמו שזנבה

של הלטאה זז על אף שאינו מחובר לגופה החי של הלטאה, כך גם בני ישראל, לפיכך "השיב את חמתי מעל בני ישראל" נאמר על פנחס, שהרי כבר היתה עליהם החימה, ופנחס השיבה מעליהם. וא"כ, מדוע לא ייחסוהו עוד למעלה...

האור החיים אומר, שהטעם שזכה פנחס לחיי נצח הוא, כיון שבדרך כלל כאשר משלמים לאדם, התשלום האמיתי, **לפי התועלת**, ממילא פנחס כשהציל את עם ישראל מכליה, כל יהודי שחי היום הוא חי בזכות פנחס לכן מגיע לו להנות מהפירות. אי לכך, פנחס הוא אליהו לא מסתלק לבית עולמו וחי חיי נצח.

פנחס תיקן את אהרן

את סיבת הייחוס לאהרן הכהן, מבאר **האור החיים הקדוש**: שכיון שאהרן כביכול גרם ע"י העגל למיתת עם רב, לכן בא הנכד ומפצה על כך והוא מציל הרבה אנשים. ולכאורה, הרי אהרן הוא קודש קודשים שאמר לו ה' אין ראוי ממך שעליו נאמר הפסוק "**אהבת צדק**

 אל בית היין - "פרשת פינחס" תשפ"ד

אמור לעשות את מעשה הקנאה שלו, ולזכות למעלה זו של כהונה, אולם אמר ה', אם יתכהן עכשיו הרי קיימא לן שכהן שהרג את הנפש לא יכול לישא את כפיו, אף אם הרג בשוגג, לכן המתין בורא עולם ולא כיהן אותו ורק אחרי המעשה קיבל את הכהונה.

וה'אור החיים' מבאר בכך ב' דרכים א'- שזה דרך מחילה ב'- שזה דרך מתנה. דרך מחילה, שימחול לו ה' יתברך בקנס שקנסו שלא נמשח בזמן משיחת הכהנים, וכעת וויתרו לו על הקנס והוא כעת מקבל את המשיחה של אבותיו, **ולגבי דרך מתנה** - קבלת הכהונה כאן לא מראה על מחילת הקנס אלא מראה על מעלת המתנה, שכביכול פנחס מסוגל מצד עצמו ואינו צריך לקבל מאבותיו את הכהונה.

ובמציאות יש הבדל בין דרך מחילה לבין דרך מתנה, שהרי דרך מחילה אינה צריכה קניין כיון שהוא ממשיך לעבוד על אותו קו שקיבל מאבות אבותיו, ואם זה מתנה הוא צריך קניין של פעולה מחדש. **ועוד**

ותשנא רשע' אהבת לצדק את בני **"על כן משחך אלוקיך שמן ששון מחבריך"**, ועוד, שמסר את נפשו למען כלל ישראל באותו מעשה העגל, ואהב שלום ורדף שלום וכו'. וכאן, האיזכור שלו כאן הוא כביכול לרע ולא לטוב...

מה עניין השבועה?

השכר שפנחס מקבל הוא **"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום"**, אמר האור החיים הקדוש, **"לכן אמור"** הכוונה היא לשון שבועה, כאומרם ז"ל, אין **"לכן"** אלא שבועה, שנאמר **"לכן נשבעתי לבית עלי"** - **והדבר טעון ביאור.**

הגמ' בזבחים קא מביאה כך -שבשעה שמשח משה את אהרן ובניו לכהונה, פנחס לא התכהן וכהונתו היתה בפרשתו לאחר מה שעשה לזמרי בן סלוא וכזבי בת צור.

החוזה מלובלין מבאר את הטעם, שפנחס לא התכהן בתחילה, משום שה' צופה כל הדורות ראה שהוא

יכל להמציא כהונה מעצמו

ודוחה האור החיים ואומר, שכאן לא היה ביטול קנס ע"י הכהונה אלא בדרך מתנה - ורצה ה' להראות שהוא לא כיהן את פנחס, כדי להראות שפנחס במעשהו מסוגל להתכהן גם אם לא היה אהרן הכהן מעולם, ויכל להמציא כהונה מעצמו.

וכל ג' הבעיות שהבאנו קודם, כבר לא קיימות, שהרי מצד הקניין אמר "לכן" שזה לשון שבועה, והאור החיים בפרשת תולדות אומר לגבי השבועה, שנאמר במכירה של עשיו - שיש מושג ששבועה חלה גם על דברים, שאין בהם ממש, ויעקב אמר לעשיו תשבע לי כדי שיחול על הכל, כי יש דברים שלא חלים עליהם קניין, וה"ה כאן גם אם אין קניין, אני נשבע שיחול כאן כהונה.

וכנגד חשש המעוררין, נאמר "הנני נותן לו את בריתי שלום" - אומר האור החיים, שישרה עימו שלום ולא יחוש למעוררין, דהיינו, אומר לו הקב"ה, אני נותן לו מתנה שאף אחד

יש ב' רעות, אם נאמר שזה דרך מתנה, כיון שבדרך מחילה אם ימחול לו על הקנס ויחזור לכהונת אהרן, אף הוא בטלו המעוררין על כהונתו כדרך שבטלו על כהונת אהרן שממנו בא, דהיינו - כשנאמר שזה ביטול קנס הרי קמו מעוררין על כהונת אהרן, אולם ה' הראה [במעשה קרח] שהכהונה של אהרן, וממילא יש על כך גילוי דעת והוא ממשיך את הקו. אולם, כשנאמר שהוא פותח דף חדש, אזי יקומו עליו מעוררין חדשים.

ועוד, אם זה דרך מתנה אין לך בו אלא חידושו, כלומר, הוא זכה וזה לא ימשיך הלאה, אך כשנאמר שהוא ממשיך דרך אבותיו הוא יכול להמשיך זאת גם לבניו אחריו. נמצא, שיש ג' יתרונות לומר שזה מחילה על הקנס ולא דרך מתנה חדשה. א. שלא צריך קניין אלא הוא ממשיך של אבותיו. ב. שאין לחוש למעוררין כיון שהסיפור עם קרח ועדתו יגן עליו. ג. שיהא נמשכת לו וליוצאי חלציו. א"כ, מדובר כאן על מחילה בלבד!

 אל בית היין - "פרשת פינחס" תשפ"ד

יום מימות חייו להכנס לקודש הקדשים, ולזרעו הוא הוריש את הזכות להכנס רק ביום הכיפורים. ונאמר "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד", אומרים חז"ל, גם אלו שפניהם פני אדם, כלומר, גם מלאכים לא יכולים להכנס לבית קודש הקודשים.

ואצל הארון נאמר, **שהוא מן המידה ואינו מן המידה**, דהיינו, שאינו תופס מקום כיון ששם זה הדום רגליו של הקב"ה, ושם השראת השכינה במלוא עוזה והדרה, לכן לא ניתן לתפוס שם מקום, ומי שתופס מקום, אין לו מקום - במקום שאין לאף אחד מקום... אולם אהרן הכהן שלא תפס גם את מקומו העצמי, כיון שהוא לא קינא אף לעצמו ואף לא קנאת סופרים, יכל להכנס מתי שרק רצה. זה הבסיס של אהרן והוא הוליד את הכהונה.

מה בין אברהם לדוד...

לאור זאת, פנחס הוא נכד של המציאות העצמתית הזו, אך כיון

בעולם לא יהיה מסוגל לחלוק עליו. ונאמר "והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם", וזה פתר את הבעיה השלישית ולא חיישינן שזה מתנה. ודבר זה הוא כח מסויים שנשמם, שיש לכהנים, שנסמם היא בבחינה אחרת שאת זה קיבל פנחס. וכן, זכה להוריש זאת לזרעו ועל אף שזרעו לא יהיו כמותו עדיין זה יחול בהם.

ועל כל פנים חוזרת השאלה, לשם מה הוזכר כאן שמו של אהרן הכהן? לכן נראה בס"ד לבנות יסוד שעיימו נוכל להבין את הדברים על בוריים: כשהתורה אומרת "פנחס בן אלעזר **בן אהרן** הכהן", יש כאן גילוי שלא יתכן שפנחס יגיע למה שהגיע אילולא אהרן הכהן - כך אומר האור החיים.

והנה, במאמרים הקודמים הארכנו בכך, שאהרן תיקן את **מידת הקנאה** בעולם ע"י שנאמר עליו "וראך ושמח בליבו", לגבי משה רבינו, והתחדש אצלו, שאפילו קנאת סופרים לא היתה לו, ובזכות זאת זכה לכהונה. ולכן גם יכל כל

יצירה חדשה של קנאה

זה לשון האור החיים הקדוש "בקנאו את קנאתי בתוכם", שהיתה הקנאה בשביל כבודי לבד, לא לאמצעות שום דבר זולתו, וזוהי מצווה שלמה שנתרצה ה' בה יותר מכל אשר יעשה האדם. דהיינו, שהוא לוקח את הקנאה ומקנא בה, אך ורק למען כבוד שמו יתברך, וזו עדות של התורה עליו. לפיכך נעצר הייחוס באהרן, כיון שהוא הראשון שביטל את מידת הקנאה, אולם זה חוזר לפנחס כיון שהוא המציא משהו חדש - "בקנאו את קנאתי בתוכם", פנחס ידע לקחת את הקנאה ולהשתמש בה אך ורק לכבוד שמו יתברך.

א"כ, העולה מן האמור, שאדם שלא ביטל מעצמו את מידת הקנאה [השלילית] באופן מוחלט, שלא יעז בעולם לנסות לקנאות את קנאת ה'

"ויעמוד פנחס ויפלא"

וראיה לכך, אומר רבינו יהונתן אייבשיץ על הפס' "ויעמוד פנחס

שהוא בא בבחינת ננס על גבי ענק, הוא לוקח את אותו מעמד ומרים אותו גבוה יותר. ואומר הבעש"ט, שיש ב' דרכים בעבודת ה', יש דרך בבחינת דוד המלך "וליבי חלל בקרבי", כלומר, לקחת את היצר הרע ולהורגו באופן טוטאלי. ואולם, ישנה דרגה גבוהה מזו, והיא, מה שנאמר אצל אברהם אבינו. שבקריאת שמע אומרים אנו "בכל לבבך", אומרים חז"ל- "בכל לבבך", בשני יצריך, ביצר טוב וביצר רע. זאת אומרת, שישנה דרגה להרוג את היצר הרע, ודוד רצה להורגו מחשש שמא יפילנו. אולם יש בחינה, שהיא לקחת את היצר הרע, ולעבוד איתו את הקב"ה.

והדרגה הגבוהה יותר, היא הדרגה השניה, שנאמר "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך", שה' ברא את אותו יצר הרע כדי שנמנף אותו, דהיינו, אם אנו עסוקים במידת הקנאה, אותו אחד שביטל אותה לגמרי מן העולם הוא אהרן הכהן, אולם לאחר מכן הגיע פנחס ויצר מציאות חדשה, באומרו, אני אין לי קנאה כלל, אך אני יבא ויעשה קנאה אמיתית והמעולה ביותר.

אל בית היין - "פרשת פינחס" תשפ"ד

נמצא שהיחס של פנחס כלפי בני האדם היה הרבה יותר מכל דימיון שניתן להעלות על הדעת.

לכן ניתן להבין בעקבות כך, **מה שאמר פנחס לרחב**, אל תצפיני אותי כיון שאני יכול להפוך עצמי לרואה ואינו נראה - **כך אומר רש"י** בפשט דברי הנביא. **והטעם הוא**, שאהרן לא תפס מקום אך פנחס כבר אכל את המקום שלו... זאת אומרת, לא רק שאין כאן ביטול אלא **אין כאן מאומה!** הוא לא שייך בפרשת מיקום כלל וכלל! לכן, דווקא פנחס הלזה יכול לבא ולעשות "בקנאו את קנאתי בתוכם", **ואם אין את הנקיות הזו של הקנאה** לא ניתן לבא ולטפל ברמה הגבוהה של קנאת ה' כיון שהוא בא כעת ללחום באנשים ולהרוג אותם.

ולגבי המהות של הקנס, נראה לומר לעניות דעתי בס"ד, שהאור החיים אומר שאין הכוונה שהיה לו קנס¹, אלא שכאשר מביטים מן הצד במשך השנים רואים שאהרן הכהן ובניו הם כהנים ופנחס לא כהן. עד שהוא התכהן והבינו

ויפלל ותעצר המגפה מעל בני ישראל" - מהו "ויפלל"? אלא אומרת הגמ', שעשה פלילות עם קונו, על אלו יפלו כ"ד אלפים מבני ישראל...!? א"כ, אדם שמתפלל, זה יכול להיות, או לטובתו או לטובת אחרים, ופנחס המציא סוג של תפילה חדשה, שהרי כותב המדרש, שלאחר שהרג פנחס את זמרי, באו עליו כל כ"ד אלפי בני ישראל להורגו ועשה בהם ה' מגפה כדי שלא יהרגו את פנחס.

באותו הזמן נעמד פנחס מול בורא עולם ואמר, אני הלכתי לעשות את המעשה הזה, כדי שעם ישראל לא יפגעו, והלכתי על דעת למסור נפש מבלי לדעת שיעשו לי י"ב ניסים, **ובאתי לכבודך**, וכעת אתה-ה', הורג כ"ד אלפים מבני ישראל...? ואולם, אם לא יהרוג אותם ה', הם יהרגו את פנחס, ובכל אופן אומר פנחס, שלא אכפת לו שיהרגוהו, **כיון שהוא בא נטו לכבוד שמים**.

א"כ, פנחס היה מוכן למות, רק שלא ימותו אותם שבאים להורגו,

¹ כי הרי לא מצאנו בשום מקום שיש על מה לקנוס את פנחס שמחמת זה לא התכהן עם אבותיו.

זוכר כאשר ירדת מהר סיני ראיתי את הדין של כל הבעול ארמית קנאים פוגעים בו. אומר לו משה, קריינא דאיגרתא [אם קראת על האיגרת של פני] איהו ליהווי להו פרוונקא דהיינו שזה החלק שלך לפעול בנידון.

והנה עד שפנחס לא עשה את מעשהו איש לא ידע את עוצמתו...

ופרשה זו היא מוסר לכל אחד ואחד מאיתנו, לא לבא ולהעיר לשני ולהוכיח אותו על מעשה לא ראוי כלשהוא, **אלא אם כן הוא מושלם באותה מידה**, ואין לו שום נגיעה אישית... וכמו שראינו לגבי פנחס שהיה מוכן שיהרגו אותו, העיקר שאותם אלו שבאים להורגו לא ימותו... אלו השגות שלא ניתן להעלותם על הדעת.

יזכנו ה' יתברך על דבר כבוד שמו שנזכה לגאולה השלמה בקרוב ממש. אמן ואמן.

אנשים שזה קנס... כנראה על משהו שלא יודעים.

והנה, בורא עולם אומר למשה **"לאמר"**, והכוונה היא ע"פ האור החיים הקדוש, שמשה רבינו יגיד ויספר לבני ישראל את כל מעלותיו של פנחס. ומתנה ושבועה היא קניין, וכן אף אחד לא יהין לקום עליו כיון ש"בריתי שלום", וגם זרעו - "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם".

וה'אור החיים' מתבטא ואומר, **שאין כדוגמת המעלה הזו ומי שמגיע לדרגה זו של קנאת ה' הוא מוכרח להיות בן אלעזר בן אהרן הכהן, ואהרן הטביע בו את הכת. ויש לו מתנה, כיון שגם מצד עצמו הוא יכל לייצר זאת.**

קריינא דאיגרתא

אומר ה'דברי יחזקאל' כאשר ירד משה פעם ראשונה מהר סיני, מרוב שפניו קרנו כל מי שהביט בפניו וידע היכן החלקים שלו בתורה, ופנחס אומר למשה, אני

